

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.06.2014, sp. zn. 5 Tdo 68/2014, ECLI:CZ:NS:2014:5.TDO.68.2014.2

Číslo: 29/2019

Právní věta: O policejní provokaci či nepřipustnou ingerenci policejního orgánu do skutkového děje nemůže jít za situace, kdy policie pouze reaguje na již projevovaný zájem pachatele uskutečnit trestné jednání (např. nelegální obchod se střelnými zbraněmi a střelivem) a jestliže k tomu policejní orgán případně využije některé aktivity, s nimiž zákon počítá, např. předstíraný převod podle § 158c tr. ř. a použití agenta podle § 158e tr. ř. (viz zejména stanovisko publikované pod č. 51/2014 Sb. rozh. tr. a rozhodnutí uveřejněné pod č. 2/2015-III. Sb. rozh. tr.). Povahu nepřipustné provokace pak nemá ani jednání soukromé osoby, k němuž došlo bez podnětu či kontroly policejního orgánu a kterým taková osoba vyvolala spáchání určitého trestného činu jinou osobou. Proto trestní odpovědnost pachatele trestného činu (např. zločinu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle § 265 tr. zákoníku) zůstává nedotčena i v případě, že čin spáchal pod vlivem soukromé osoby, která jej naváděla k tomuto činu, podněcovala ho anebo se jinak přičinila o spáchání činu nebo o jeho dokonání (např. tím, že reagovala na zájem pachatele o nákup vojenských zbraní a nabídla mu jejich prodej), avšak sama nejednala z podnětu policejního orgánu ani pod jeho kontrolou. Takovou soukromou osobu by bylo možno postihnout pro trestnou součinnost, zejména pro účastenství ve formě návodu k trestnému činu podle § 24 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, jestliže se (hlavní) pachatel alespoň pokusil o trestný čin.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.06.2014

Spisová značka: 5 Tdo 68/2014

Číslo rozhodnutí: 29

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Agent, Návod, Policejní provokace, Předstíraný převod

Předpisy: § 158c tr. ř.

§ 158e tr. ř.

§ 24 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud rozhodl o dovolání, které podal nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného B. D. proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. 9 To 58/2013, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 45 T 6/2012, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. 9 To 58/2013. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil všechna další rozhodnutí obsahově navazující na zrušený rozsudek,

pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jeho zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Nejvyšší soud přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2013, sp. zn. 45 T 6/2012, byl obviněný B. D. uznán vinným pokusem zločinu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle § 21 odst. 1 a § 265 odst. 1, odst. 2 písm. g) tr. zákoníku a pokusem přečinu porušení mezinárodních sankcí podle § 21 odst. 1 a § 410 odst. 1 tr. zákoníku, kterých se podle soudu prvního stupně dopustil skutkem podrobně popsáním ve výroku o vině v citovaném rozsudku.

2. Za pokus těchto trestných činů byl obviněnému uložen podle § 265 odst. 2 tr. zákoníku za použití § 43 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný trest odnětí svobody v trvání 3 roků a 6 měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 3 tr. zákoníku (ve znění účinném do 30. 9. 2017) zařazen do věznice s dozorem. Podle § 101 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku bylo vysloveno zabránění peněžní částky ve výši 39 987 eur, nacházející se na účtu vedeném u Komerční banky, a. s., na jméno T. S. Podle § 80 odst. 1, 2 tr. zákoníku byl obviněnému uložen i trest vyhoštění na dobu neurčitou.

3. O odvolání obviněného B. D. podaném proti uvedenému rozsudku rozhodl Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. 9 To 58/2013, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. a), d) tr. ř. zrušil napadený rozsudek soudu prvního stupně v celém rozsahu. Postupem podle § 259 odst. 3 tr. ř. a z důvodu uvedeného v § 226 písm. b) tr. ř. pak odvolací soud zprostil obviněného obžaloby státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze ze dne ze dne 4. 6. 2012, sp. zn. 1 KZV 40/2012, neboť skutek označený v žalobním návrhu není trestním činem. Důvody pro takové rozhodnutí shledal odvolací soud v podstatě v tom, že podle jeho názoru byl čin obviněného spáchán na podkladě nepřipustné provokace ze strany Policie České republiky, která údajně vyvolala u obviněného úmysl dopustit se protiprávního jednání na území České republiky.

II.

Dovolání nejvyššího státního zástupce a vyjádření obviněného k němu

4. Proti tomuto rozsudku Městského soudu v Praze podal nejvyšší státní zástupce v neprospěch obviněného B. D. dovolání, které opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Podle názoru dovolatele odvolací soud nesprávně posoudil otázku policejní provokace, protože jednání obviněného, jak je vymezeno v tzv. skutkových větách výroku odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně a následně i ve výroku zprošťujícího rozsudku odvolacího soudu, naplňuje všechny zákonné znaky pokusu zločinu provedení zahraničního obchodu s vojenským materiálem bez povolení nebo licence podle § 21 odst. 1 a § 265 odst. 1, odst. 2 písm. g) tr. zákoníku a pokusu přečinu porušení mezinárodních sankcí podle § 21 odst. 1 a § 410 odst. 1 tr. zákoníku. Jak dále nejvyšší státní zástupce zdůraznil, ze skutkových zjištění ohledně kontaktu obviněného se svědkem A. T. vyplývá, že svědek jen informoval obviněného o možnosti opatřit jím požadovaný typ zbraně na území České republiky, avšak ke spáchání trestné činnosti ho přímo nenaváděl, neinstruoval ani nenutil. Nejvyšší státní zástupce je přesvědčen, že pouhou informací o možnosti nákupu zbraní na našem území nemohl zmíněný svědek vyvolat u obviněného dosud neexistující úmysl spáchat trestný čin, což je podstatným znakem policejní provokace. Podle názoru dovolatele bylo jednání obviněného popsáno v tzv. skutkových větách výsledkem jeho vlastního svobodného rozhodnutí uskutečnit obchod s vojenským materiálem bez ohledu na jeho nedovolenost. K tomu dovolatel dodává, že úmysl dojednat obchod týkající se dodávky vojenského materiálu do Sýrie či Iránu bez ohledu na existující mezinárodní sankce pojal obviněný již dříve nezávisle na jakýchkoli policejních aktivitách. Jestliže

tento obchod následně uzavřel, nešlo o takový nepřipustný zásah státu do skutkového děje, který by ve své komplexnosti tvořil trestný čin, resp. o takový podíl státu na jednání určité osoby, jehož důsledkem by byla trestní kvalifikace tohoto jednání. Přitom nejvyšší státní zástupce nesouhlasí ani s výkladem institutu předstíraného převodu podle § 158c tr. ř., jak ho učinil odvolací soud v napadeném rozhodnutí. Podle názoru dovolatele podmínky pro použití operativně pátracích prostředků nelze v případě objasňování tohoto druhu trestné činnosti vykládat přehnaně restriktivním způsobem.

5. Závěrem svého dovolání proto nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. 9 To 58/2013, jakož i všechna další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž dojde zrušením, pozbudou podkladu, a aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Vrchnímu soudu v Praze věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

6. Obviněný B. D. se vyjádřil k dovolání nejvyššího státního zástupce prostřednictvím svého obhájce. V úvodu svého vyjádření obviněný požádal Nejvyšší soud o vrácení spisu Městskému soudu v Praze jako soudu prvního stupně za účelem rozhodnutí o vrácení zajištěných věcí, tj. peněžní částky ve výši 39 987 eur. K dovolacím námitkám nejvyššího státního zástupce obviněný uvedl, že nejsou způsobilé naplnit uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Proto obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud odmítl podané dovolání.

III.

Připustnost dovolání

7. Nejvyšší soud po zjištění, že byly splněny všechny formální a obsahové podmínky k podání dovolání, dospěl k následujícím závěrům.

8. Pokud jde o dovolací důvod, dovolatel opírá své dovolání o ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tedy že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. K jeho výkladu Nejvyšší soud připomíná, že tento dovolací důvod je dán zejména tehdy, jestliže skutek, pro který byl obviněný stíhán a odsouzen, vykazuje znaky jiného trestného činu, než jaký v něm spatřovaly soudy nižších stupňů, anebo nenaplnuje znaky žádného trestného činu. Nesprávné právní posouzení skutku může spočívat naopak i v tom, že rozhodná skutková zjištění sice potvrzují spáchání určitého trestného činu, ale soudy nižších stupňů přesto dospěly k závěru, že nejde o trestný čin, ačkoli byly naplněny všechny jeho zákonné znaky. Podobně to platí o jiném nesprávném hmotněprávním posouzení, které lze dovodit pouze za situace, pokud byla určitá skutková okolnost posouzena podle jiného ustanovení hmotného práva, než jaké na ni dopadalo.

9. Ve svých dovolacích námitkách nejvyšší státní zástupce zpochybnil závěr odvolacího soudu o neexistenci trestní odpovědnosti obviněného B. D. za pokus shora zmíněných trestných činů a o důvodnosti jeho zproštění obžaloby, neboť podle dovolatele odvolací soud nesprávně posoudil otázku tzv. policejní provokace. V této souvislosti pak nejvyšší státní zástupce poukázal na zjištěné skutkové okolnosti, z nichž podle jeho názoru jednoznačně vyplývá naplnění všech zákonných znaků žalovaných trestných činů, resp. jejich pokusu, přičemž tomuto závěru nebrání ani taková účast policejních orgánů, o jakou šlo v daném případě. Tyto námitky odpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a Nejvyšší soud je považuje za důvodné.

IV.

Důvodnost dovolání

10. K otázce tzv. policejní provokace Nejvyšší soud nejdříve obecně připomíná, že jak vyplývá z dosavadní judikatury (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 25. 6. 2003, sp. zn. [II. ÚS 710/01](#), uveřejněný pod č. 100 ve svazku 30 Sbírký nálezů a usnesení Ústavního soudu), je nepřipustné, aby policejní orgány jako orgány státu naváděly jiného ke spáchání trestné činnosti, posilovaly jeho vůli spáchat trestný čin či mu jakoukoli formou aktivně pomáhaly. Je totiž porušením ustanovení čl. 39 Listiny základních práv a svobod (publikované pod č. 2/1993 Sb.), jestliže jednání státních orgánů, zejména pak Policie České republiky (dále též jen „policie“ nebo „policejní orgán“), se stává nepřipustnou součástí skutkového děje, tj. celé posloupnosti úkonů, z nichž se skládá trestné jednání (např. provokace či iniciování trestného činu). Jak dále Ústavní soud konstatoval i v řadě jiných svých nálezů, zásah státu do skutkového děje, který ve své komplexnosti tvoří trestný čin, resp. takový podíl státu na jednání osoby, jehož důsledkem je trestní kvalifikace tohoto jednání, je nepřipustný. Tento postup policejních orgánů je současně i vybočením z přesně vymezených hranic, v jejichž rámci má probíhat zákonný a zároveň spravedlivý proces zaručený ustanovením čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikované pod č. 209/1992 Sb.). Jinak v podrobnostech k policejní provokaci odkazuje Nejvyšší soud na odbornou literaturu a v ní citovanou početnou judikaturu Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a Evropského soudu pro lidská práva (viz např. příspěvky autorů MUSIL, J. Policejní provokace v teorii, legislativě a judikatuře; a PÚRY, F., KOUŘIL, I. Úvahy nad provokací, a to nejen policejní; oba publikované v časopise Státní zastupitelství č. 3/2014, s. 10 a násl.).

11. Na druhé straně ovšem platí, že jakékoli, resp. všechny aktivity policie v souvislosti s páčáním určitého trestného činu nelze pokládat za nepřipustné, a to už jen z toho důvodu, že trestní zákoník a trestní řád předpokládají jistou účast policie již v průběhu páčání trestného činu, která se může stát součástí skutkového děje naplňujícího znaky trestného činu, ale není nelegální, či dokonce protiústavní. Je tomu tak např. v případě institutů beztrestnosti agenta podle § 363 tr. zákoníku, záměny zásilky podle § 87a tr. ř., sledované zásilky podle § 87b tr. ř., předstíraného převodu podle § 158c tr. ř., sledování osob a věcí podle § 158d tr. ř., použití agenta podle § 158e tr. ř. apod. V těchto případech pak nemůže jít jen o pasivní jednání policie, jak se mylně domnívá Vrchní soud v Praze v odůvodnění napadeného rozsudku. Navíc je třeba připomenout, že pokud se v důsledku přípustné ingerence policie do dalšího průběhu páčání určitého trestného činu vytvoří takové překážky, které objektivně vylučují, aby nastaly účinky, s nimiž zákon spojuje dokonání tohoto trestného činu, pak podle okolností lze jednání pachatele posoudit jako pokus trestného činu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku nebo jeho přípravu podle § 20 odst. 1 tr. zákoníku (je-li trestná), nikoliv však jako dokonáný trestný čin (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 6. 2006, sp. zn. [3 Tdo 634/2006](#)).

12. Konečně Nejvyšší soud v této souvislosti zdůrazňuje, že povahu policejní provokace či nepřipustné ingerence policie do skutkového děje nemohou mít aktivity soukromých osob, které nejednají z podnětu policie ani pod její kontrolou, byť by takové osoby nabádaly pachatele k určitému trestnému činu, podněcovaly ho v tom anebo se jinak přičinily o spáchání trestného činu nebo o jeho dokonání. Tyto soukromé osoby sice mohou být návodci či jinými účastníky na trestném činu pachatele (§ 24 odst. 1 tr. zákoníku), ale jejich počínání neznamena beztrestnost pachatele jako osoby, vůči které směřuje návod takových osob či jejich jiná účast (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2008, sp. zn. [5 Tdo 769/2008](#)).

13. Zmíněné obecné závěry a východiska jsou aktuální i v trestní věci obviněného B. D. Jeho trestní odpovědnost měla podle obžaloby státního zástupce Městského státního zastupitelství v Praze ze dne 4. 6. 2012, sp. zn. 1 KZV 40/2012, jejíž výsledky převzal i Městský soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 27. 6. 2013, sp. zn. 45 T 6/2012, spočívat v tom, že

v období od 6. 10. 2011 do 16. 2. 2012 v úmyslu zakoupit na území České republiky větší množství vojenských útočných pušek typu M4 americké výroby a další zbraně a střelivo s určením údajně pro bezpečnostní složky Íránské islámské republiky (dále jen „Írán“) a s místem dodání do přístavu B. A.

v Íránu, s případným transferem přes Syrskou arabskou republiku (dále jen „Sýrie“),

ačkoli si musel být vzhledem k okolnostem obchodu a skutečnosti, že vývoz zbraní a vojenského materiálu do států Írán a Sýrie je z členských států Evropské unie z důvodu probíhajících či hrozících ozbrojených konfliktů a hrozby zvýšeného válečného nebezpečí zakázán, a tudíž by šlo o zakázaný zahraniční obchod s vojenským materiálem, ke kterému nemůže prodávající mít potřebná povolení a tato ani nemůže, s ohledem na sankční opatření obsažená v rozhodnutích Rady (EU), získat, aniž by předložil doklad o konečném užití zbraní ve smyslu ustanovení § 15 odst. 3 písm. h) bod 3, písm. k), odst. 4 písm. b), odst. 5 zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ve znění pozdějších předpisů,

dne 6. 10. 2011 v XY v domnění, že jde o osobu, s níž lze sjednat nezákonný obchod s vojenským materiálem, obviněný vstoupil do osobního obchodního jednání s T. S. (jehož totožnost je utajena podle § 55 odst. 2 tr. ř. ve spojení s § 102a tr. ř.), vystupujícím pod obchodním jménem podnikající fyzické osoby T. S. - T. E., ve skutečnosti pracovníkem Policie České republiky (dále jen „prodávající“), a projevil zájem o několik tisíc kusů nových vojenských útočných pušek typu M4, výrobce Bushmaster a Colt, země původu Spojené státy americké, vyjednával s prodávajícím o podmínkách obchodu, tedy o druhu, objemu, ceně zboží a způsobu vývozu těchto zbraní do státu Írán, přičemž v případě nemožnosti tohoto vývozu nabízel možnost transferu dodávky přes Sýrii,

dne 7. 10. 2011 v dopoledních hodinách v XY v hotelu M. O. H. P. obviněný uzavřel jako kupující za obchodní společnost T. F. I. G. s osobou T. S. jako prodávajícím za podnikatele T. E. se sídlem XY písemnou smlouvu o koupi 400 ks nových vojenských útočných pušek typu M4, výrobce Bushmaster, země původu Spojené státy americké, a 2 600 ks nových vojenských útočných pušek typu M4, výrobce Colt, země původu Spojené státy americké, s dodáním zboží do přístavu B. A. v Íránu, za celkovou cenu ve výši 4 050 000 eur, a dále

dne 1. 12. 2011 v XY v hotelu C. obviněný uzavřel jako kupující s uvedeným prodávajícím písemnou smlouvu o koupi 1 000 000 ks nábojů Sellier a Bellot 38, Special Wadcutter, s dodáním zboží do státu Írán, za celkovou cenu ve výši 225 000 eur, a dále písemnou smlouvu na 500 kusů nových vojenských útočných pušek M4 Commando, model R0933, výrobce Colt, země původu Spojené státy americké, s dodáním zboží do přístavu B. A. v Íránu, za celkovou cenu ve výši 675 000 eur, a následně

obviněný splnil částečně své povinnosti z výše uvedených kupních smluv uhradit zálohu kupní ceny vždy ve výši 5 % sjednané částky, když ke dni 2. 1. 2012 (datum připsání) poukázal z účtu majitele – společnosti R. L. C., L., se sídlem U., Hong Kong, na účet vedený u Komerční banky, a. s., majitele T. S., částku ve výši 40 000 eur, a konečně

dne 16. 2. 2012 obviněný přicestoval po dohodě s prodávajícím do České republiky za účelem provedení osobní kontroly a zapečetění objednaných zbraní a střeliva před vývozem z České republiky do Íránu či Sýrie, a dokončit tak písemně uzavřené obchody s vojenským materiálem, přičemž došlo k jeho zadržení orgány Policie České republiky a vývoz uvedeného vojenského materiálu nebyl uskutečněn.

14. Tohoto jednání se obviněný dopustil v rozporu s ustanoveními § 6 až § 11 zákona č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem, ve znění pozdějších předpisů, které stanoví podmínky pro povolení zahraničního obchodu s vojenským materiálem a vylučují vydání takového povolení v případě, pokud by mohlo dojít k ohrožení zahraničněpolitických zájmů České republiky, a s ustanoveními § 14 až § 17 citovaného zákona, které stanoví podmínky pro udělení licence osobám, jimž byl povolen obchod s vojenským materiálem, zejména nutnost předkládat doklad o konečném užití v případě vývozu vojenského materiálu, s náležitostmi vymezenými v ustanovení § 15 odst. 5 citovaného zákona a v rozporu s rozhodnutím Rady (EU) č. 2010/413/SZBP ze dne 26. 7. 2010

uveřejněným pod č. L 195 Úředního věstníku Evropské unie ze dne 27. 7. 2010, o omezujících opatřeních vůči Íránu, které v kapitole I. čl. 1 stanovilo, mimo jiné, zákaz dodávek zbraní a souvisejícího materiálu, omezení dodávek zboží a technologií dvojího užití a omezení převodů finančních prostředků z Íránu, nařízením Rady č. 961/2010 ze dne 25. 10. 2010 a rozhodnutím Rady č. 2011/783/SZBP ze dne 1. 12. 2011, publikovanými v úředním věstníku Evropské unie, která rozšířila omezující opatření, jakož i dalšími předpisy Evropské unie, jež byly přijaty na základě sankcí Rady bezpečnosti OSN a rezolucemi Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE) v souvislosti s aktivitou Íránu a krizí ohledně íránského jaderného programu, a ve vztahu k Sýrii s rozhodnutími Rady (EU) publikovanými v úředním věstníku Evropské unie č. 2011/273/SZBP ze dne 9. 5. 2011 o omezujících opatřeních vůči Sýrii, které v čl. 1 zakázalo prodej, dodávky, převod nebo vývoz zbraní a souvisejícího materiálu všech typů, včetně zbraní a střeliva, a č. 2011/782/SZBP ze dne 1. 12. 2011, o rozšíření omezujících opatření, které rovněž v kapitole 1. čl. 1 zakázalo, mimo jiné, prodej, dodávky, převod nebo vývoz zbraní a souvisejícího materiálu všech typů, včetně zbraní a střeliva, a nařízením Rady (EU) č. 36/2012 ze dne 2. 12. 2011, které v čl. 2 odst. 1 zakázalo prodávat, dodávat, převádět nebo vyvážet vybavení, které by mohlo být použito k vnitřní represii a vědomě a úmyslně se účastnit činností, jejichž předmětem nebo následkem je obcházení tohoto zákazu.

15. Takto popsané skutkové závěry nijak nezpochybnil ani Vrchní soud v Praze ve svém rozsudku ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. 9 To 58/2013, proti němuž směřuje dovolání nejvyššího státního zástupce. Zejména však odvolací soud žádným důkazem nevyvrátil skutkové zjištění soudu prvního stupně, podle něhož obviněný B. D. dne 6. 10. 2011 vstoupil do osobního obchodního jednání s utajeným svědkem - policistou vystupujícím pod jménem T. S. (dále jen „svědek T. S.“) již s úmyslem zakoupit na území České republiky větší množství vojenských útočných pušek typu M4, výroby ve Spojených státech amerických (dále jen „USA“), a další zbraně a střelivo, přičemž uskutečnění takového obchodu bylo podstatou pokusu shora zmíněných trestných činů. Se stejným úmyslem pak obviněný už přicestoval do České republiky, kde na jeho zájem reagovala Policie České republiky, ovšem z provedených důkazů nelze dovodit, že by snad obviněného „vylákala“ právě do České republiky, nebo že by za tímto účelem dokonce vyvíjela aktivity i v cizině. Naopak, jak je patrné z výpovědi dalšího utajeného svědka A. T., obviněný projevoval dlouhodobý zájem o nelegální nákup zbraní a střeliva už za svého pobytu v cizině před příjezdem do České republiky a před kontaktováním svědka T. S., v tomto smyslu již činil různé kroky, přičemž mu bylo lhotejně, z kterého státu získá požadované zbraně. O tom ostatně svědčí též předchozí snaha obviněného nakoupit zbraně přes prostředníka, tj. svědka A. T. v USA, byť jde podle odvolacího soudu o jiný skutek ukončený dne 22. 1. 2011. Navíc obviněný neuznával embargo na dodávku zbraní do Íránu a Sýrie, takže nebylo nezbytné, aby ho posledně zmíněný svědek či někdo jiný přesvědčoval, aby přijel realizovat předmětný obchod právě do České republiky. Tomu ostatně zcela odpovídá zjištění, že obviněný poté, co mu při obchodním jednání svědek T. S. naznačil komplikace s embargem na požadované zbraně a střelivo, navrhoval možnost falešného označení tohoto zboží a krytí dodávky.

16. Vzhledem k tomu se Nejvyšší soud nemohl ztotožnit s názorem Vrchního soudu v Praze obsaženým v odůvodnění napadeného rozsudku, podle něhož pro trestní odpovědnost obviněného a pro odmítnutí námitky policejní provokace údajně nemůže být rozhodující, že obviněný přijel do České republiky dobrovolně, že již v předchozí době projevoval zájem o nákup zbraní a střeliva a že byl v průběhu jednání se svědkem T. S. aktivní. Naopak, podle názoru Nejvyššího soudu právě tyto skutečnosti, jejichž existenci odvolací soud nezpochybnil a ani žádným důkazem nevyvrátil, potvrzují, že policie na území České republiky jen reagovala na již existující zájem a rozhodnutí obviněného uskutečnit nelegální nákup zbraní a střeliva, a tedy na jeho záměr spáchat trestné činy (resp. jejich pokus) kladené mu za vinu v obžalobě. Proto není podstatné, jak se rovněž mylně domnívá odvolací soud v napadeném rozsudku, že za popsaných okolností bylo veškeré jednání obviněného na území České republiky již pod kontrolou policie, jestliže obviněný dostatečně projevils svůj úmysl a začal ho i realizovat mimo toto území a bez jakékoli předchozí ingerence policie.

17. Stejně tak role svědka A. T. a jeho jednání ve vztahu k obviněnému nepotvrzují možnost nepřijatelné policejní provokace, k níž dospěl v napadeném rozsudku odvolací soud. Jednak zejména z výpovědí tohoto svědka i svědka G. P. L. vyplývá, že svědek A. T. nebyl agentem policie USA a nejednal podle jejích instrukcí, ale zejména že ho tato policie či Policie České republiky neinstruovaly, aby přiměl, vylákal či jinak ovlivnil obviněného v tom směru, aby uskutečnil předmětný obchod se zbraněmi a střelivem právě na území České republiky. Stejně tak není k dispozici žádný důkaz o tom, že by snad byl posledně jmenovaný svědek v jakémkoli kontaktu s Policií České republiky. Výpovědí svědka G. P. L. pak byla jednoznačně vyloučena i možnost ovlivnění aktivit svědka A. T. hrozbou jeho trestního stíhání v USA, o němž policie v tomto státě vůbec neuvažovala. Ostatně odvolací soud uvažoval v této souvislosti jen s aktivitami Policie České republiky, a to pouze na území České republiky, jako nepřijatelnou policejní provokací, takže nemá význam dále posuzovat iniciativu policejních orgánů USA.

18. Přestože tedy obviněný jednal z popudu svědka A. T. a přijel uzavřít nelegální obchod se zbraněmi a střelivem do České republiky právě k jeho návrhu, mohlo by jít ze strany svědka A. T. jako soukromé osoby, nejednající pod kontrolou žádného policejního orgánu, nanejvýš o návod k trestnému činu ve smyslu § 24 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku, který nevylučuje trestní odpovědnost navedeného pachatele trestného činu, tj. obviněného B. D., jak již výše Nejvyšší soud zdůraznil.

19. Ze shora reprodukováného popisu rozhodných skutkových okolností je tedy podle názoru Nejvyššího soudu zřejmé, že obviněný B. D. se ke spáchání trestné činnosti rozhodl dobrovolně, a nikoli pod nepřijatelným vlivem policie, ať již by to byla policie USA, nebo Policie České republiky. O tom svědčí především aktivita obviněného, kterou vyvinul na počátku i v průběhu skutkového děje, když projevil vážný zájem o nákup předmětného druhu zbraní a střeliva na základě informací od svědka A. T., který ovšem nebyl agentem policie USA ani ve vztahu k obviněnému nevystupoval pod její kontrolou či na její pokyn. Stejně tak nebylo prokázáno, že by snad tento svědek byl v jakémkoli kontaktu s Policií České republiky nebo jednal z její iniciativy. Skutečnost, že utajovaný svědek vystupující jako T. S. navázal na uvedený zájem obviněného tím, že začal jednat o uzavření popsaného obchodu, ještě sama o sobě nic nevyovídá o natolik intenzivním zásahu policejního orgánu, který by vylučoval trestní odpovědnost obviněného za žalované trestné činy, resp. za jejich pokus. Navíc, jak vyplývá z důkazů provedených v této věci, obviněný obdržel od svědka A. T. pouze obecné informace o tom, že na území České republiky by bylo možné provést obchod s předmětným vojenským materiálem. Tyto informace však podle názoru Nejvyššího soudu samy o sobě nemohly obviněného podnítit v rozhodnutí spáchat posuzované trestné činy, kdyby tak sám učinit nechtěl, ale mohly ho nanejvýš pouze utvrdit v tom, že jím již dříve zamýšlenou trestnou činnost lze uskutečnit.

20. Teprve na základě vlastní aktivity obviněného policejní orgán získával poznatky důležité pro trestní řízení, přičemž v rámci své činnosti mimo jiné použil operativně pátrací prostředek v podobě předstíraného převodu podle § 158c tr. ř. Nejvyšší soud nezjistil žádné pochybení policejního orgánu v tom smyslu, že by postupoval v rozporu s citovaným ustanovením, a jeho aktivity nelze považovat ani za policejní provokaci ve smyslu judikatury Nejvyššího soudu, Ústavního soudu či Evropského soudu pro lidská práva. Obviněný, který si byl zcela vědom podstaty svého jednání i jeho okolností, mohl přinejmenším při dalším kontaktu s utajovaným svědkem T. S. upustit od realizace svého původního záměru. Předchozí přesvědčení obviněného o tom, že uskuteční obchod, o němž projevil vážný zájem již v cizině, a že tím případně spáchá trestný čin, bylo však natolik pevné, že ho mohlo sotva ovlivnit následné jednání jmenovaného utajovaného svědka, který byl příslušníkem Policie České republiky. Proto podíl orgánů policie na popsané trestné činnosti nelze označit za nezákonný ani učiněný v rozporu s právy a svobodami obviněného.

V.

Závěrečné shrnutí

21. Jelikož odvolací soud v napadeném rozsudku nesprávně právně posoudil skutek, jehož spácháním byl obviněný B. D. uznán vinným ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně, a nepovažoval ho za trestný čin s poukazem na tzv. policejní provokaci, ke které zde ovšem nedošlo, byl naplněn uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Po zjištění, že dovolání nejvyššího státního zástupce je v těchto směrech opodstatněné, Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 9. 2013, sp. zn. 9 To 58/2013. Nejvyšší soud zrušil také další rozhodnutí obsahově navazující na citované rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. potom Nejvyšší soud přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

22. Vrchní soud v Praze tak v uvedeném rozsahu opětovně projedná trestní věc obviněného B. D. na podkladě jeho odvolání podaného proti odsuzujícímu rozsudku soudu prvního stupně. Přitom je vázán právním názorem Nejvyššího soudu (§ 265s odst. 1 tr. ř.) ohledně zákonnosti použití operativně pátracího prostředku v podobě předstíraného převodu podle § 158c tr. ř. a v otázce tzv. policejní provokace. Zároveň se odvolací soud vypořádá i s ostatními námitkami obviněného uplatněnými v jeho odvolání.

23. Protože vady napadeného rozhodnutí a jemu předcházejícího řízení zjištěné Nejvyšším soudem na podkladě dovolání nejvyššího státního zástupce podaného v neprospěch obviněného B. D. nebylo možno odstranit v případném veřejném zasedání dovolacího soudu, Nejvyšší soud rozhodl o tomto dovolání podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř. v neveřejném zasedání.